

KIRJE ERIKOISTUVALLE ITSELLENI

Raimo Kettunen

dosentti, professori h.c.,
kardiologian erikoislääkäri

Minusta ei tullut kardiologia satumalta. Kiinnostuin sydämeistä ja kardiologiasta jo toisena opintovuotenaani Helsingin yliopiston fysiologian laitoksella. Luennoitsijan flegmaattinen olemus ei estänyt minua innostumasta sydämen ja verenkierron johdonmukaisesta ja monipuolisesta fysiologiasta. Kiinnostus akuuttiin kardiologiaan ajoi minut työskentelemään opiskeluaikana hoitajana Meilahden teho-osastolla ja sen yhteydessä olevassa sydänvalvonnassa. Meilahden sydänasemalle pyrin amanuenssiksi heti kun se oli mahdollista. Sydänasemalla lupailtiinkin töitä valmistumistuttuani vuonna 1974; varsinkin jos olisin tehnyt tutkimustyötä.

Mutta en voinut jäädä roikkumaan, vaan lähdin koulukaupunkini Kajaanin lähituntumaan Sotkamoon terveyskeskuslääkäriksi. Sieltä hakeuduin jo vuoden kuluttua joihinkin sairaaloihin sisätautireunoja suorittamaan. Koska KYS:ssa ei silloin voinut erikoistua invasiiviseen kardiologiaan, kokeilin siellä ja Joensuussakin kirurgiaa yhteensä vuoden verran. Koska solmujen teko ei sujunut riittävän näppärästi, päätin mennä keväällä 1976 Helsinkiin Kardiologisen Seuran kokoukseen sillä ajatuksella, että pyrin alalle erikoistumaan. Kokouksessa

kardiologi Markku Ikäheimo esitteli silloisen OYKS:n, nykyisen OYS:n upouutta kardiologista osastoa. Niinpä menin kyselemään erikoistumismahdollisuutta Ouluun, mutta sain sellaisen ensivaikutelman, että ”pitäisi tehdä vähän tiedettä” ennen kuin ura urkenee.

Otin tämän niin vakavasti, että hakeuduin tiedekunnan fysiologian laitokseen assistentiksi eli perustutkijaksi. Siellä esimies kertoi, että laitoksella on ”uusi hyvän omakotitalon hintainen tietokone ja käytetty läpivalaisulaite”. Voisin katsoa, mitä niillä voisi saada aikaan. Siis varsin väljä toimeksianto! Päätelin täydellisellä noviisin logiikalla, että sydämen tärkeimmän lokeron, vasemman kammion toiminnan perusteellinen selvittäminen tuottaa väitöskirjan ja pääsyn kardiologiksi. Opiskelin yliopistossa lisää matematiikkaa, signaaliprosessointia ja muuta tietojenkäsittelyä, mm. silloin luonnontieteissä arvostetun Fortran-ohjelmointikielen. Sain apua joiltakin kollegoilta, fyysikoilta, tilastotieteilijöiltä ja insinööreiltä. Tein tietokoneohjelmia eli koodasin enimmäkseen öisin, koska päivisin muut tutkijat tarvitsivat laitoksen ainokaista tietokonetta. Työskentelyni ei ollut strategisesti johdettua ryhmätyötä eikä lähelläkään nykyaikaista huippututkimusta.

Lopulta vuonna 1984 sain aikaan neljä osajulkaisua. Siis vasta kymmenen vuotta valmistumiseni jälkeen. Ei ihme, että tuli kiire klinisiin töihin, joten pyrin ja pääsin OYKS:n sisätautien klinikkaan apulaislääkäriksi. Siellä työn ohella tein väitöskirjan yhteenvedon ja väittelin 1986. Tuolloin totesin, että minulta ei väitöskirjan teko klinisen työn ohella olisi onnistunut. Saattoi siis olla hyväkin, etten päässyt suoraan OYKS:n ”kardiologiputkeen”.

OYKS:n sisätautien klinikka oli 1980-luvulla erinomainen oppimis- ja työympäristö erikoistuvalla lääkäriille. Riittävän suuri ja kaikki suppeat erikoisalajat käsittävä yhtenäinen klinikka. Senioritukea oli ainakin virka-aikana helposti saatavilla. Päivystäminen oli meille itsestään selvä ja oppimisen kannalta tärkeä osa työstä. Meeting-toiminta oli laajaa ja monipuolista, ja lukulomiakin sai. Yhteishenkeä rakennettiin myös vapaa-ajan tilaisuuksilla.

Sisätaudit olivat Suomen oloihin erittäin sopiva, mutta jo 1980-luvulla kymmenottelua muistuttava laaja ”ongelmälähtöinen” erikoisala. Se teki kuitenkin harjoittajastaan aina hoitavan lääkärin, joista muuten tahtoo nykyään olla puutetta. Siitä oli myös helppo suunata kohti lopullista päämäärääni, eli pyrkiä erikoistumaan kardiologiaan. Kardiologiksi ja muille toimenpideoiloille kypsymisessä on tärkeää tunnistaa ja myöntää itselleen ja muille omat rajansa, ja osoittaa se päivittäisessä työssä keskittymällä omaan osaamisalueeseen. Tuntuu hienolta jättää lähiaikoina ammatti, johon on aikoinaan pirusti pyrkinyt, ja lopulta päässyt ja saanut tehdäkin sitä lähes tarpeekseen.

Kirjoittaja valmistui sisätautien erikoislääkäriksi vuonna 1989 ja kardiologian erikoislääkäriksi vuonna 1991 Oulun yliopistosta ja on sen jälkeen työskennellyt Kuopion yliopistollisessa sairaalassa ja Mikkelin ja Päijät-Hämeen keskussairaaloissa. Nykyisin hän on eläkkeellä ja pitää yksityisvastaanottoa. Erikoisalani.fi-kone suositteli hänelle seuraavia erikoisaloja: verisuonikirurgia, kardiologia, sisätaudit.